

polu, užívá místo názvu »tovární sůl«, obsaženého v tarifu, označení sůl průmyslová. Nemůže tedy býti nejmenší pochybnosti o správnosti právního stanoviska nižšími soudy zaujatého. Dovolání nemá podstaty.

Čís. 2704.

Ustanovení Šu 43 cí. patentu ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. zák. vztahuje se na služebnost vozové cesty.

Není závady, by nebylo uznáno vydržení služebnosti, třebaž toho času nemůže býti vykonávána.

Pouhým nevykonáváním služebnosti po řadu let, ježto nebylo k výkonu příležitosti, nepřerušuje se vydržení služebnosti.

(Rozh. ze dne 6. června 1923, Rv II 473/22.)

Manželé Viktor a Aloisie Sch-ovi, Jan a Žofie S-ovi a rolník Josef J. domáhali se na manželích Janu a Aloisii R-ových zjištění, že jim jako vlastníkům lesních parcel přísluší právo jezdit po parcelách žalovaných 186 louka a 179 les a že jsou žalovaní povinni svoliti k tomu, by toto právo žalobců bylo vtěleno. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud vyhověl žalobě manželů S-ových a Josefa J-a pouze ohledně parcely 186 louka, jinak nevyhověl odvolání těchto žalobců; odvolání manželů Sch-ových pak nevyhověl vůbec. Důvod y: Na straně žalovaných jde jednak o louku čís. 186, jednak o lesní parc. čís. 179, a ježto žalobci právo vozové cesty výhradně opírají o vydržení, jsou ohledně lesní parcely 179 povinni dokázati, že tvrzené právo již bylo vydrženo v čase uveřejnění cí. pat. ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. z., t. j. dne 14. července 1853. Neboť § 43 cit. pat. výslovně ustanovuje, že po jeho uveřejnění polních služebností na lesních parcelách vydržením již nabýti nelze, a odporuje názor odvolatelů, že se tento § na případ, o nějž tu jde, nevztahuje, znění a smyslu zákona. Odvolací soud zjišťuje, že se žalobcům nepodařil důkaz, že vydržení bylo již v roce 1853 ukončeno, že totiž nebylo možno dokázati, že žalobci (jejich právní předchůdci), na které se dle Šu 1493 obč. zák. odvolati jsou oprávněni, již od roku 1823 práva vozové cesty po lesní parcele 179 užívali. Vzhledem k tomu uznal odvolací soud stejně jak první soudce, že žalobní žádost ohledně lesní parcely 179 pro nedostatek zákonitě vydržecí lhůty není opodstatněna a nevyhověl v tom ohledu odvolání. Co se týče parcely 186 louka, stačí 30letá vydržecí lhůta až do té doby, kdy R. jízdu činil nemožnou tím, že na parcele 179, po které vede cesta k parcele 186, dal vykopati dva příkopy. Tu dlužno zase rozeznávat mezi manžely Sch-ovými na jedné a J-em a manžely S-ovými na druhé straně. Není sporno, že manželé Sch-ovi lesní parcely 234/1 nabýli od manželů Josefa a Anny H-ových, rodičů to Aloisie Sch-ové, a že manželé H-ovi byli od 28. září 1877 majiteli této parcely. Dle posudku znalce jest na této parcele les různého stáří, 40letý, 32 až 37letý a 15 až 28letý. Znalec to vysvětluje tím, že v roce 1887 po shoření stavení manželů H-ových, což se stalo v roce 1886, tudíž asi 33 až 34 let před vykopáním příkopu, les byl vysekán, při čemž na části parcely zůstala asi 5letá náseva, kdežto největší část parcely byla vyklučena. Tato

část byla teprve později lesní kulturou osázena. Ježto dle posudku znalce les dává užitky nejdříve ve 20 letech, jest vyloučeno, že by z parcely čís. 234/1 již 30 let lesní užitky byly odváženy a prohlašuje znalec se vší určitostí, že lesní užitky, které plovem byly odvezeny, i z nejstarší části lesa bylo lze získati v nejlepším případě v posledních 20 letech. Poněvadž dle posudku tráva, plevel a samorostlé listnaté stromy vůbec na váhu nepadá, zjišťuje odvolací soud, že manželé Sch-ovi a jejich předchudci nejezdili v celé 30leté vydržecí lhůtě po parc. čís. 186 s lesními užitky pocházejícími z parcely čís. 234/1, že se to mohlo státi nanejvýš v posledních 20 letech, a jest proto jejich žádost i ohledně parc. čís. 186 louka neospravedlněna. Na tom nemění ničeho ta okolnost, že svědci potvrdili, že manželé H-ovi opět po oné parcele jezdili; neboť jízda se v prvních rocích nemohla státi ve prospěch parcely čís. 234/1, jelikož tato asi po 10 let vydržecí lhůty nedávala užitků. Bylo proto odvolání manželů Sch-ových zamítnouti též ohledně parcely 186. Jinak má se věc co se týče manželů S-ových a Josefa J-a jakožto majitelů parcely 210, 214 a 216 les. První soudce uvádí v důvodech, že výpovědi svědků jsou v příkrém odporu, a vysvětluje to tím, že žalobci a jejich předchudci po cestě jezdili v době, kdy se na poli a na loukách málo pracovalo, a že sporné místo od obce je asi 3 km vzdáleno. Proto se mohlo státi, že osoby, u žalovaných zaměstnané, žalobce a jejich předchudce neviděli, když po parcele jezdili. Tím sám připouští, že se po parcele 186 jezdilo, což ostatně i v důvodech výslovně uvádí. Přes to žalobu též ohledně parcel 214, 216 a 210 zamítl proto, poněvadž 30letá vydržecí lhůta není dokázána, zejména ježto v posledních letech se zřídka jezdilo. Tomuto zjištění odvolací soud se připojiti nemůže, zjišťuje naopak na základě výpovědi svědků, na základě výsledků místního ohledání a posudku znalce, dle jehož udání vzhledem k stáří lesa ze všech parcel po více než 30 let lesní užitky mohly býti odváženy, konečně na základě údaje stran samých, že tyto a jejich právní předchudci jakožto majitelé parcel v 30leté vydržecí době nepřetržitě jezdili po parcele 186 s lesními užitky, že tak činili v domnění a v úmyslu, by vykonali právo vozové cesty proti majitelům sloužící parcely. První soudce vylučuje v důvodech vydržení i proto, poněvadž jde o držbu nepravou. V tom ohledu odvolací soud vyslovil již v usnesení ze dne 12. listopadu 1921, že o nepravé držbě může býti řeč jen tenkrát, když se držitel násilím neb lstí věci zmocnil, když se po tajmu v držbu vloudil neb má ji výprosou. Tajné vloudění nelze však tvrditi, když držitel práva zcela veřejně užívá, a jest v tom případě úplně lhostejno, zda se majitel věci o tom doví neb dověděti musel. Svědky žalující strany a žalobci samými jest veřejné užívání práva vozové cesty dokázáno. Tím jest vyvrácena námitka tajného vloudění se (držby nepravé). Námitka §u 1500 obč. zák. jest však proto bezpředmětnou, ježto žalovaní sloužící nemovitost již v roce 1885 (1886), tudíž před započítím 30letého vydržení nabyli, takže schází každý podklad pro § 1500 obč. zák. Nejdůležitější pro rozhodnutí sporu ohledně parcely 186 louka jest však námitka nemožnosti výkonu služebnosti a i v tom ohledu první soudce věc dle náhledu odvolacího soudu po stránce právní nesprávně posoudil. Dle situace žalobci a manželé S-ovi skutečně nemají možnosti, vykonávati služebnost ve prospěch panujících parcel, pokud nemohou jediti po parcele 179, po-

něvadž tato jest mezi jejich majetkem a parcelou 186. Tímto rozsudkem bylo však uznáno právem, že žalobcům služebnost vozové cesty po parcele 179 nepřisluší, a z toho soudí první soudce, že výkon služebnosti po parcele 186 není možným. Pro nemožnost dala by se však žaloba zamítnouti jen tehdy, kdyby šlo o objektivní, t. j. neodstranitelnou nemožnost. Již v usnesení ze dne 12. listopadu 1921 uvedl odvolací soud, že dle Šu 24 lesního zákona ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. z., každý vlastník pozemnosti jest povinen, nechati po ní voziti takové plodiny lesní, které by se jinak buď nemohly docela vykliditi a dále dopravititi nebo při kterých by se to mohlo státi jen s příliš velkým nákladem. O nutnosti rozhoduje politický úřad. Bude věcí žalobců, domáhati se rozhodnutí dle Šu 24 lesn. zák. a, docílí-li příznivého vyřízení ohledně lesní parcely 179, bude tím odstraněna i nemožnost výkonu služebnosti na parcele 186. Mimo to není vyloučeno, že strany ačkoliv t. č. jsou ve sporu, se konečně ohledně jízdy po parcele 179 dohodnou, nehledě ani k tomu, že jest možnou změna i cestou zákona. Neboť citovaný cís. pat. jest zastaralým a může býti zrušen, než uhasne služebnost vozové cesty po parcele 186 dle Šu 1488 obč. zák. neužíváním.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalobců potud, že přiznal manželům Sch-ovým právo jezdit po parcele čís. 186, jinak mu nevýhověl; dovolání žalovaných vůbec zamítl.

Důvody:

V dovoláních uplatňují strany dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., žalující strana mimo to také dovolací důvody Šu 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. Opodstatněno jest pouze dovolání žalobců Viktora a Aloisie Sch-ových a i to jen částečně. Je zjištěno, že vozová cesta, o jejíž vydržení jde, je na parcele čís. 179 a 186 v K., patřící žalovaným manželům Janu a Aloisii R-ovým, a že parcela čís. 179 je les, parcela čís. 186 pak louka. Dále je zjištěno, že žalobci po těchto parcelách vyváželi plody lesů, patřících k jejich hospodářství a že tato jejich držba byla pravá a bezelstná. Odvolací soud však opakovaně dle Šu 488 c. ř. s. důkazy svědky a znalci, nenabyl přesvědčení o tom, že tato držba započala alespoň 30 roků před vyhlášením cís. patentu ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák., jenž v Šu 43 stanoví, že ode dne vyhlášení tohoto patentu, t. j. od 14. července 1853, práva onoho druhu, jež je dle ustanovení Šu 6 lit. a) projednati z moci úřední, nelze již vydržeti, a že držba, dříve započatá, v níž nebylo pokračováno až do vydržení, pokládá se tímto dnem za přerušenu. Vzhledem na toto ustanovení dospěl odvolací soud k právnímu závěru, že žalobcové služebnosti vozové cesty pokud se týče lesní parcely čís. 179 nevydrželi a potvrdil proto v tomto směru rozsudek prvního soudu. Učinil tak právem. Žalobci jsou na omylu, míníce, že ustanovení Šu 43 cís. pat. ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák. se na pozemkovou služebnost vozové cesty ve smyslu Šu 392 a násl. obč. zák. nevztahuje. Náзор tento nemá v uvedeném zákoně opory a nedá se zejména vyvoditi ani z jeho úvodních slov, že se jím má provésti úprava a vyvazení oprávnění, týkajících se dříví, pastvy a lesních výrobků, pak některých práv služebnostních a vzájemných práv držby a užívání, ani z toho, že o služebnosti vozové cesty se ani v druhém oddílu uvedeného

patentu, obsahujícím Šu 15 až 32, ani v ministerském nařízení ze dne 31. října 1857 čís. 218 ř. zák. zvláště nemluví. Které služebnosti má císařský patent na zřeteli, vychází zcela zřejmě z Šu 1 čís. 3 a) tohoto patentu, jenž jest v Šu 6 a) citován a stanoví, že patentu podléhají veškeré polní služebnosti, které nejsou již uvedeny v odstavci prvním a druhém a u nichž jest služebným statkem les, pokud se týče půda věnovaná lesní kultuře. Opačný názor nelze odůvodniti ani poukazem na tendenci zákona, vyslovenou v Šu 4, aby totiž jím bylo dosaženo co možná největšího vyvazení půdy, z čehož naopak plyne, že obmezující výklad tohoto císařského patentu není na místě. Ani k tomu nelze právem poukazovati, že by tento právní názor znamenal příkoří těm, kdož skutečně již od dávných dob lesní cesty užívali, neboť jednak se ustanovení Šu 43 čís. pat. ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák. na nepravidelné služebnosti podle Šu 479 obč. zák. nevztahuje, jelikož v Šu 1 se mluví výslovně jen o služebnostech polních, tedy pozemkových, jednak bylo již císařským patentem ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. zák. o to postaráno, by každý vlastník lesní plody svého lesu mohl vyvážeti. Stanovíť § 24 tohoto patentu, že každý vlastník pozemku musí připustiti, by po jeho pozemku byly vozeny lesní plodiny, jež by se jinak z lesa nedaly odkliditi a dále dopravit, anebo při nichž by se to státi mohlo jen s přílišným nákladem, a že v případě, že by strany se nedohodly, potřebné zařídí správní úřad. Právní posouzení věci není tudíž v tomto bodu mylné. Pokud žalobci pod rouškou dovolacích důvodů Šu 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. brojí proti hodnocení důkazů odvolacím soudem, že vydržení sporné služebnosti dnem 14. července 1853 ukončeno nebylo, neprovádí těchto dovolacích důvodů dle zákona a netřeba se proto jimi blíže obírat. Podotýká se toliko, že výpověď svědka, není-li protokolována, nepřichází v úvahu a že bylo věcí žalobců, pokud se týče jejich právního zástupce, by se o úplné protokolování svědecké výpovědi postaral (§ 215 c. ř. s.). V tomto bodu jest dovolání žalobců neodůvodněno. Nedůvodným jest též dovolání žalované strany. Vytýkané nesprávné právní posouzení věci shledává v tom, že bylo vyhověno odvolání žalobců manželů Jana a Žofie S-ových a Josefa J-a, pokud se týče louky p. čís. 186, ačkoliv ohledně lesní parcely čís. 179 bylo uznáno právem, že na této parcele služebnost vozové cesty vydržena nebyla. Dle mínění žalované strany jest žaloba až do rozhodnutí správního úřadu ve smyslu Šu 24 čís. pat. ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. zák. předčasná a měla proto býti zamítnuta alespoň pro tentokráte. Než okolnost, že žalobci služebnost vozové cesty na louce žalovaných čís. 186 toho času nemohou vykonávati, jest nerozhodna. Stačí, že spornou služebnost na louce po dobu alespoň 30 let vykonávali, a že jejich držba byla pravá a bezelstná, jak odvolacím soudem bez odporu se spisy zjištěno, neboť tím vyhověli podmínkám Šu 1477 obč. zák. Právem poukazuje odvolací soud k tomu, že poměry ohledně lesní parcely čís. 179 se mohou změnit, a že, nenastane-li do této doby promlčení služebnosti vozové cesty na louce p. čís. 186, toto právo beze všeho může býti opět vykonáváno. Důvodným jest naproti tomu dovolání manželů Viktora a Aloisie Sch-ových, pokud brojí proti rozsudku odvolacího soudu i v tom směru, že jejich odvolání ani ohledně louky 186 nebylo vyhověno. Odvolací soud zjistil, že majitelé usedlosti čís. 31 v K., totiž manželé Sch-ovi

a jejich právní předchůdci po louce p. čís. 186 se svými lesními produkty jezdili v nejlepším případě v posledních 20 letech a to proto, že jejich les, když v roce 1887 usedlost čís. 31 vyhořela, byl vykácen a od této doby teprve zase asi 20 roků dává užitky, jež mohou býti vyváženy a usoudil z toho, že tito žalobci sporné služebnosti ani na uvedené louce nevydrželi. Odvolací soud však přehlíží, že držba manželů Viktora a Aloisie Sch-ových ohledně sporné vozové cesty, kterou tito dle zjištění prvního soudu, v tomto směru odchýlným zjištěním odvolacího soudu nenahraženého stejně jako ostatní žalobci užívali také již před vyhořením, nebyla přerušena tím, že po vyhoření, pokud se týče po vykácení lesa po několik let z lesa ničeho nevyváželi, proto že užitků nebylo, neboť pouhým nevykonáváním práva dle §u 351 obč. zák. držba nepomáhá, vyjma případy promlčení v zákoně uvedené. Z toho plyne, že i když manželé Sch-ovi od roku 1887, pokud se týče od oné doby, kdy dříví z lesa tenkrát vykáceného za účelem novostavby vyváželi, sporné služebnosti po několik roků nevykonávali proto, že nebylo k tomu příležitosti, jelikož jejich les užitků nedával, také u nich nepřetržitá, pravá a bezelstná držba této sporné služebnosti trvala přes pokud se týče alespoň 30 let a že také oni spornou služebnost na louce 186 vydrželi.

Čís. 2705.

Hostinský ručí i za ztrátu zavazadla, jež bylo ukradeno zloději, do hotelu se vplíživšími.

Pojem věci drahocenné ve smyslu §u 970 a) obč. zák. Nespadá sem kufr, naplněný zbožím, byť i drahým.

(Rozh. ze dne 6. června 1923, Rv II 11/23.)

Žalobkyně účastnila se výročního trhu v P. a odevzdala po trhu svůj kufr, naplněný zbožím, žalovanému Vincenci S-ovi, vrátnému v hotelu M., v němž bydlela a jenž náležel spolužalovanému Antonínu B-ovi. Vincenc S. nechal kufr — aniž by ho nějak zabezpečil — stát ve vestibulu, odkudž byl odcizen. Žalobu o náhradu škody proti Vincenci S-ovi a Antonínu B-ovi procesní soud první stolice zamítl. *Důvod y:* Poněvadž jest nesporno, že žalobkyně v hotelu M. bydlela a její věci byly do hotelu vneseny, ručili by žalovaný Josef B. jako nájemce hotelu a spolužalovaný Vincenc S., vrátný v hotelu, který věci žalobkyně v uschování přijal, dle §u 970 obč. zák. za věci přijaté v uschování solidárně, při čemž se žalovaný Josef B. nemůže vymlouvat na to, že zakázal žalovanému Vincenci S-ovi uschovávat věci ve vestibulu a upozornil ho na to, že zavazadla o výročních trzích přijímá do uschování jen na své nebezpečí, on že jakékoliv ručení za škodu odmítá, neboť tento zákaz je oproti hostům (žalobkyni) neplatný, poněvadž to žalovaný B. ani nevyhlásil a, i kdyby to byl vyhlásil, nemůže se dle §u 970 a) obč. zák. sprostiti z ručení vyhláškou. Dle §u 1316 obč. zák. ručí hostinští za škodu, kterou způsobí osoby služebné buď jejich vlastní, neb od nich přikázané k službě, na převzatých věcech cestujících, v jejich